

Załącznik do Uchwały Nr 143/VIII/2025 Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia ramowego programu przeszkolenia, sposobu i trybu odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia przez pielęgniarkę lub położną, które nie wykonują zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat

**NACZELNA RADA
PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH**

**Ramowy program przeszkolenia, sposób i tryb odbywania
oraz zaliczenia przeszkolenia przez pielęgniarkę lub
położną, które nie wykonują zawodu łącznie przez okres
dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat**

Spis treści

I.	Cel przeszkolenia	3
II.	Określenie pojęć	3
1.	Wykonywanie zawodu pielęgniarki	3
2.	Wykonywanie zawodu położnej	3
3.	Dokumentowanie okresów wykonywania zawodu przez pielęgniarkę, położną	5
4.	Okres niewykonywania zawodu pielęgniarki, zawodu położnej	5
5.	Koszty przeszkolenia	6
6.	Czas trwania przeszkolenia	6
7.	Ramowy program przeszkolenia - wykaz podstawowych oddziałów	7
III.	Sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia	7
IV.	Ramowy program nauczania w ramach przeszkolenia	11
A.	Treści programu przeszkolenia wspólne dla pielęgniarek i położnych	11
B.	Program nauczania dla pielęgniarek	11
Moduł I.	- Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chorób wewnętrznych	12
Moduł II.	- Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale pediatrycznym	15
Moduł III.	- Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chirurgicznym	18
C.	Program nauczania dla położnych	24
Moduł I.	- Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale patologii ciąży	24
Moduł II.	- Wybrane treści nauczania realizowane w bloku porodowym	25
Moduł III.	- Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa położniczego i noworodkowego realizowane w oddziale położniczo – noworodkowym, działającym w systemie rooming in	27
Moduł IV.	- Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa ginekologicznego realizowane w oddziale ginekologicznym	28

Załączniki

Załącznik nr 1	- Wniosek o skierowanie na przeszkolenie pielęgniarki lub położnej, które nie wykonują zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	33
Załącznik nr 2	- Skierowanie okręgowej rady pielęgniarek i położnych na przeszkolenie pielęgniarki lub położnej, które nie wykonują zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	34
Załącznik nr 3	- Karta przeszkolenia cząstkowego dla pielęgniarki, która nie wykonywała zawodu przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	35
Załącznik nr 3a	- Karta przeszkolenia cząstkowego dla położnej, która nie wykonywała zawodu przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	36
Załącznik nr 4	- Arkusz zaliczeniowy - przeszkolenie pielęgniarki	37
Załącznik nr 4a	- Arkusz zaliczeniowy - przeszkolenie położnej	43
Załącznik nr 5	- Zakres obowiązków opiekuna przeszkolenia cząstkowego	47
Załącznik nr 6	- Obowiązki i uprawnienia pielęgniarki lub położnej, która odbywa przeszkolenie z powodu nie wykonywania zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	48
Załącznik nr 7	- Protokół Komisji Egzaminacyjnej z przeprowadzonego egzaminu po odbytych przeszkoleniu, z powodu nie wykonywania zawodu przez pielęgniarkę lub położną przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	49
Załącznik nr 8	- Zaświadczenie o odbytych przeszkoleniu z powodu nie wykonywania zawodu pielęgniarki przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	50
Załącznik nr 8a	- Zaświadczenie o odbytych przeszkoleniu z powodu nie wykonywania zawodu położnej przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat	51

**Ramowy program przeszkolenia, sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia
przez pielęgniarkę¹ lub położną², które nie wykonują zawodu łącznie przez okres
dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat**

I. Cel przeszkolenia

Uaktualnienie wiedzy i umiejętności praktycznych przez pielęgniarki i położne powracające do wykonywania zawodu, które łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat nie wykonywały zawodu (na podst. art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* - Dz. U. z 2024 r., poz. 814 ze zm.)

II. Określenie pojęć

1. Wykonywanie zawodu pielęgniarki

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej*, wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

- 1) rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta;
- 2) rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta;
- 3) planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem;
- 4) samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych;
- 5) realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
- 6) orzekaniu o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 7) edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia;
- 8) stwierdzaniu zgonu, do którego doszło podczas akcji medycznej, o której mowa w art. 41 ustawy z dnia 8 września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym* (Dz. U. z 2024 r., poz. 652).

2. Wykonywanie zawodu położnej

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej*, wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

---

¹ Ilekroć w ramowym programie jest mowa o pielęgniarce, należy przez to rozumieć również pielęgniarsza.

² Ilekroć w ramowym programie jest mowa o położnej, należy przez to rozumieć również położnego.

- 1) rozpoznawaniu ciąży, sprawowaniu opieki nad kobietą w przebiegu ciąży fizjologicznej, a także prowadzeniu w określonym zakresie badań niezbędnych w monitorowaniu ciąży fizjologicznej;
- 2) kierowaniu na badania konieczne do jak najwcześniejszego rozpoznania ciąży wysokiego ryzyka;
- 3) prowadzeniu porodu fizjologicznego oraz monitorowaniu płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej;
- 4) przyjmowaniu porodów naturalnych, w przypadku konieczności także z nacięciem krocza, a w przypadkach nagłych także porodu z położenia miednicowego;
- 5) podejmowaniu koniecznych działań w sytuacjach nagłych, do czasu przybycia lekarza, w tym ręcznego wydobycia łożyska, a w razie potrzeby ręcznego zbadania macicy;
- 6) sprawowaniu opieki nad matką i noworodkiem oraz monitorowaniu przebiegu okresu poporodowego;
- 7) badaniu noworodków i opiece nad nimi oraz podejmowaniu w razie potrzeby wszelkich niezbędnych działań, w tym natychmiastowej reanimacji;
- 8) realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
- 9) samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
- 10) profilaktyce chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 11) rozpoznawaniu u matki lub dziecka objawów nieprawidłowości wymagających skierowania do lekarza;
- 12) sprawowaniu opieki położniczo-ginekologicznej nad kobietą;
- 13) prowadzeniu działalności edukacyjno-zdrowotnej w zakresie:
  - a) przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny oraz ochrony macierzyństwa i ojcostwa,
  - b) przygotowywania do rodzicielstwa oraz pełnego przygotowania do urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia.

3. Dokumentowanie okresów wykonywania zawodu przez pielęgniarkę, położną

Udokumentowanie okresów zatrudnienia w zależności od formy zatrudnienia jest możliwe wyłącznie na podstawie:

Lp.	Forma wykonywania zawodu	Dokumenty poświadczające wykonywanie zawodu
1.	1) w ramach umowy o pracę 2) w ramach stosunku służbowego 3) w ramach umowy cywilnoprawnej	świadcstwo pracy, albo świadectwo służby, zaświadczenie o zatrudnieniu lub o wykonywaniu umowy na realizację świadczeń zdrowotnych
2.	w ramach wolontariatu	zaświadczenie z podmiotu leczniczego z zakresem wykonywanych świadczeń zdrowotnych, kopia porozumienia z placówką, podmiotem leczniczym, DPS, w której odbywał się wolontariat
3.	w ramach praktyk zawodowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej	dokumentacja potwierdzająca prowadzoną działalność, np. - umowa o realizację świadczeń zdrowotnych z: podmiotem leczniczym, Narodowym Funduszem Zdrowia, zakładem pracy chronionej, - dokumentacja medyczna
4.	wykonywanie zawodu (praca) za granicą	zaświadczenie o okresie zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki, położnej wystawione przez pracodawcę lub inny dokument potwierdzający wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej oraz dokument potwierdzający uznanie kwalifikacji w zawodzie pielęgniarki lub położnej w danym państwie ³

4. Okres niewykonywania zawodu pielęgniarki, zawodu położnej

1) Niewykonywaniem zawodu obligującym pielęgniarkę lub położną do odbycia przeszkolenia jest nie podejmowanie czynności zawodowych przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat od: rozwiązania lub wygaśnięcia umowy lub stosunku, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, albo porozumienia - w przypadku wykonywania zawodu w ramach wolontariatu, oraz z dniem zakończenia lub zawieszenia wykonywania praktyki zawodowej.

³ Przedłożenie oryginalnych dokumentów wraz z tłumaczeniem wykonanym przez tłumacza przysięgłego

- 2) W przypadku pielęgniarki, położnej, które nie wykonywały zawodu od momentu ukończenia szkoły pielęgniarskiej lub szkoły położnych okres niewykonywania zawodu oblicza się od daty otrzymania dyplomu ukończenia tej szkoły lub dyplomu ukończenia studiów podyplomowych, studiów II stopnia na kierunku pielęgniarstwo, położnictwo.
- 3) Okres przeszkolenia wlicza się do okresu wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej.

5. Koszty przeszkolenia

- 1) W przypadku pielęgniarki lub położnej zarejestrowanych w urzędach pracy jako bezrobotne, istnieje możliwość ubiegania się przez nią o środki finansowe w celu pokrycia kosztów przeszkolenia.
- 2) W przypadku podjęcia uchwały przez okręgową radę pielęgniarek i położnych w zakresie poniesienia kosztów przeszkolenia pielęgniarki lub położnej.
- 3) W przypadku kiedy koszty przeszkolenia nie zostaną pokryte w trybie określonym w pkt 1 lub 2 koszty te ponosi pielęgniarka lub położna, lub pracodawca (w przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę)

6. Czas trwania przeszkolenia

- 1) Przeszkolenie nie może trwać krócej niż trzy miesiące i dłużej niż sześć miesięcy.
- 2) Czas trwania przeszkolenia ustala okręgowa rada pielęgniarek i położnych lub jej prezydium, indywidualnie dla każdego wnioskodawcy, po ocenie złożonych dokumentów pod względem formalnoprawnym, w zależności od długości okresu niewykonywania zawodu i wynosi on:
  - a) 3 miesiące, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi od 5 do 10 lat,
  - b) 4 miesiące, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi powyżej 10 do 15 lat,
  - c) 5 miesięcy, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi powyżej 15 do 20 lat,
  - d) 6 miesięcy, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi powyżej 20 lat.
- 3) Godzinowy wymiar czasu trwania przeszkolenia wynosi nie mniej niż 7 godzin dziennie, tj. średnio 140 godzin miesięcznie. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się możliwość wydłużenia czasu przeszkolenia.
- 4) Czas przeszkolenia przedłuża się proporcjonalnie do długości nieobecności.

- 5) Czas trwania przeszkolenia, o których mowa w pkt 6 ustala okręgowa rada pielęgniarek i położnych lub jej prezydium, indywidualnie dla każdego wnioskodawcy, po ustaleniu okresu trwania przeszkolenia, o którym mowa w pkt 6.2.

7. Ramowy program przeszkolenia – wykaz podstawowych oddziałów

Program przeszkolenia powinien obejmować:

- 1) w **przypadku pielęgniarki** - przeszkolenie praktyczne w oddziałach: chirurgicznym, pediatrycznym, chorób wewnętrznych⁴.
- 2) w **przypadku położnej** - przeszkolenie praktyczne w oddziałach: w pionie położniczo-ginekologicznym i noworodkowym podmiotu leczniczego, w którym realizowane są świadczenia z zakresu patologii ciąży, opieki położniczo-noworodkowej z uwzględnieniem sali porodowej/bloku porodowego oraz ginekologii.
- 3) w **przypadku przeszkolenia trwającego dłużej niż 3 miesiące** okręgowa rada pielęgniarek i położnych może skierować do odbycia przeszkolenia pielęgniarkę do innych oddziałów zgodnych z poziomem referencyjnym i będących poszerzeniem trzech podstawowych oddziałów dla pielęgniarki (interna, chirurgia, pediatria) oraz odpowiednio dla położnej (ginekologii, patologii ciąży, bloku porodowym, położniczo – noworodkowym). Okręgowa rada pielęgniarek i położnych opracowuje efekty kształcenia, które będą stanowić podstawę zaliczenia przez pielęgniarkę/położną przeszkolenia w tych oddziałach.

III. Sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia

1. Pielęgniarka lub położna zamierzająca podjąć pracę w zawodzie po przerwie w wykonywaniu zawodu dłuższej niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat, składa do okręgowej rady pielęgniarek i położnych wnioski o skierowanie na przeszkolenie wg wzoru określonego w **załączniku nr 1**.
2. Pielęgniarka lub położna na podstawie złożonego wniosku odbywa przeszkolenie po podjęciu uchwały przez okręgową radę pielęgniarek i położnych i wydaniu skierowania według wzoru określonego w **załączniku nr 2**. Uchwała określa okres, podmiot leczniczy, w którym odbywać się będzie przeszkolenie oraz tryb odbycia przeszkolenia i przeprowadzenia egzaminu.

---

⁴ W przypadku braku oddziałów o tych profilach dopuszcza się odbywanie przeszkolenia w oddziałach pokrewnych o podobnym profilu działania.

3. Przeszkolenie może odbyć się również na podstawie umowy o pracę u pracodawcy, który zatrudnia albo ma zamiar zatrudnić pielęgniarkę lub położną, z zachowaniem warunków określonych w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej oraz na zasadach określonych w niniejszym programie ramowym.
4. Pielęgniarka lub położna przed przystąpieniem do przeszkolenia powinna posiadać aktualne orzeczenie o stanie zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych, aktualne orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej lub jego kserokopię, ubezpieczenie OC, NNW i od zakażeń po ekspozycji; zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, zalecane jest udokumentowane szczepienie przeciwko WZW typu B/ zaświadczenie o odpowiednio wysokim mianie przeciwciał anti-Hbs.
5. Przeszkolenie pielęgniarki lub położnej odbywa się na podstawie skierowania wydanego przez okręgową radę pielęgniarek i położnych lub jej prezydium we wskazanym podmiocie leczniczym, pod kierunkiem opiekunów.
6. Nadzór nad prowadzonym przeszkoleniem sprawuje Koordynator wskazany przez kierownika podmiotu leczniczego, w porozumieniu z okręgową radą pielęgniarek i położnych. W przypadku braku możliwości sprawowania nadzoru Koordynator wyznacza swojego zastępcę.

Do zadań Koordynatora należy w szczególności:

- a) przedstawienie programu i harmonogramu przeszkolenia osobie odbywającej przeszkolenie,
  - b) hospitowanie przebiegu przeszkolenia,
  - c) pomoc w rozwiązywaniu problemów zawodowych i udzielanie indywidualnych konsultacji osobie odbywającej przeszkolenie,
  - d) zbieranie opinii o przebiegu przeszkolenia we wskazanych w programie oddziałach,
  - e) przekazanie do okręgowej rady pielęgniarek i położnych propozycji daty i miejsca przeprowadzenia egzaminu końcowego
7. Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych przekazuje informacje o dostępie do biblioteki – IBUK.
  8. Pielęgniarka lub położna rozpoczyna przeszkolenie zajęciami teoretycznymi z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, podstaw prawnych wykonywania zawodu, wybranych zagadnień prawa pracy oraz zakażeń szpitalnych, prowadzonymi przez: Koordynatora szkolenia, inspektora BHP, specjalistę do spraw epidemiologii szpitala.
  9. W dniu rozpoczęcia przeszkolenia pielęgniarka lub położna otrzymuje:

- a) harmonogram zajęć, w tym praktycznych, w ramach przeszkolenia w danym oddziale,
  - b) wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia, które są podstawą zaliczenia przeszkolenia,
  - c) kartę przeszkolenia cząstkowego, której wzór stanowią **załączniki nr 3, 3a**,
  - d) regulamin organizacyjny podmiotu leczniczego (do zapoznania się).
10. Podstawą dopuszczenia do egzaminu końcowego jest zaliczenie wszystkich umiejętności wskazanych w **załączniku nr 4, 4a** oraz 100% obecność.
- 10.1. W przypadku nieobecności konieczne jest wydłużenie okresu przeszkolenia w danej placówce adekwatnie do czasu nieobecności.
- 10.2. W przypadku braku zaliczenia z przeszkoleń cząstkowych (w poszczególnych oddziałach) koordynator przeszkolenia może wystąpić do okręgowej rady z wnioskiem o wydłużenie okresu przeszkolenia praktycznego.
11. Przeszkolenie w oddziałach szpitalnych odbywa się pod kierunkiem opiekuna przeszkolenia cząstkowego zatrudnionego w danej komórce organizacyjnej.
- 11.1. Opiekunem przeszkolenia cząstkowego może być pielęgniarka lub położna, która posiada co najmniej 5 – letnie doświadczenie zawodowe i tytuł specjalisty, lub tytuł magistra pielęgniarstwa lub położnictwa.
- 11.2. Do zadań opiekuna przeszkolenia cząstkowego należy:
- 1. instruktaż wstępny (zapoznanie z celem przeszkolenia, z organizacją pracy w oddziale, wyposażeniem placówki, personelem oddziału, zakresem udzielanych świadczeń zdrowotnych, standardami i procedurami obowiązującymi w danej placówce),
  - 2. instruktaż bieżący (organizacja pracy, kontrola prawidłowości wykonywanych czynności zawodowych, pomoc w rozwiązywaniu problemów),
  - 3. instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie wykonywanych czynności zawodowych oraz wpis do Arkusza zaliczeniowego – przeszkolenie pielęgniarki, Arkusza zaliczeniowego – przeszkolenie położnej, którego wzór stanowią **załączniki nr 4, 4a**).
- 11.3. Szczegółowy zakres obowiązków opiekuna przeszkolenia cząstkowego określa **załącznik nr 5**.
12. Obowiązki i uprawnienia pielęgniarki lub położnej odbywającej przeszkolenie określa **załącznik nr 6**.

13. Po odbyciu przeszkolenia, w każdym z wyznaczonych oddziałów, pielęgniarka lub położna podlega ocenie przez opiekuna przeszkolenia cząstkowego.
14. Do oceny pielęgniarki lub położnej odbywającej przeszkolenie służy Arkusz zaliczeniowy – przeszkolenie pielęgniarki i Arkusz zaliczeniowy – przeszkolenie położnej.
  - 14.1. Ocenie podlegają efekty uczenia się związane z procesem pielęgnowania pacjentów hospitalizowanych w oddziałach, w których odbywa się przeszkolenie.
  - 14.2. Po ukończeniu przeszkolenia cząstkowego we wszystkich oddziałach pielęgniarka lub położna przekazuje arkusz zaliczeniowy Koordynatorowi przeszkolenia.
15. Po odbyciu przeszkolenia Koordynator przekazuje kompletną dokumentację do okręgowej rady pielęgniarek i położnych, na którą składają się **załączniki nr 3, 3a, 4, 4a.**
16. Przeszkolenie kończy się egzaminem teoretycznym przeprowadzonym w formie ustnej lub pisemnej. Zagadnienia egzaminacyjne powinny pozwalać na weryfikację efektów uczenia się.
  - 16.1. Okręgowa rada pielęgniarek i położnych lub jej prezydium w drodze uchwały ustala skład i powołuje komisję egzaminacyjną.
  - 16.2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi trzech członków, w tym co najmniej jeden przedstawiciel okręgowej rady pielęgniarek i położnych.
  - 16.3. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin i sporządza protokół z posiedzenia wg wzoru stanowiącego **załącznik nr 7.**
17. W przypadku niezdanego egzaminu dopuszcza się dwukrotne powtórzenie egzaminu w okresie 2 miesięcy od zakończenia przeszkolenia.
  - 17.1. W sytuacji trzykrotnie niezdanego egzaminu należy skierować pielęgniarkę lub położną na kolejne przeszkolenie na okres 3 miesięcy.
  - 17.2. Koszty ponownego przeszkolenia, egzaminu i wystawienia zaświadczenia pokrywa pielęgniarka lub położna.
18. Po pozytywnym złożeniu przez pielęgniarkę lub położną egzaminu końcowego z przeszkolenia Komisja egzaminacyjna przekazuje protokół egzaminu, w oparciu, o który właściwa okręgowa rada pielęgniarek i położnych wydaje zaświadczenie według wzorów określonych w **załącznikach nr 8, 8a.** Zaświadczenie o przeszkoleniu generowane jest z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych i drukowane na poddrukach z Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych, według ustalonego wzoru.

18.1. Kopia zaświadczenia, o którym mowa w pkt 18 przechowywana jest w aktach osobowych pielęgniarki lub położnej właściwej okręgowej izby pielęgniarek i położnych.

IV. Ramowy program nauczania w ramach przeszkolenia

A. Treści programu przeszkolenia wspólne dla pielęgniarek i położnych

1. Podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki i zawodu położnej.
2. Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej RP.
3. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki i położnej. Prawa pacjenta.
4. Samodzielność zawodowa pielęgniarki i położnej, doskonalenie zawodowe.
5. Bezpieczeństwo i higiena pracy w podmiotach leczniczych.
6. Profilaktyka zakażeń szpitalnych. Postępowanie poekspozycyjne.
7. Dokumentowanie wykonanych świadczeń zdrowotnych.

B. Program nauczania dla pielęgniarek

Cel ogólnozawodowy

Realizacja programu przeszkolenia po okresie niewykonywania zawodu dłuższym niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat ma na celu przygotowanie pielęgniarki do:

- 1) samodzielnego przeprowadzania wywiadu i badania przedmiotowego pacjenta, rozpoznawania objawów zagrożenia zdrowia i życia oraz adekwatnego postępowania w tych sytuacjach,
- 2) samodzielnego wykonywania świadczeń zdrowotnych i czynności zawodowych niezbędnych do zapewnienia kompleksowej opieki nad pacjentem i jego rodziny,
- 3) realizacji procesu pielęgnowania i oceny jego efektywności,
- 4) zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentowi w czasie realizacji świadczeń zdrowotnych,
- 5) współpracy i komunikacji interpersonalnej, w związku z realizacją świadczeń zdrowotnych z zespołem terapeutycznym,
- 6) organizowania stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi standardami jakości opieki,
- 7) stosowania metod i sposobów zapobiegania zakażeniom szpitalnym zgodnie z przepisami prawa,

8) przestrzegania zasad bhp i ergonomii pracy w praktyce zawodowej pielęgniarki, w tym wykorzystania sprzętu oraz technik zmniejszających ryzyko nadmiernego obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego.

Moduł I. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chorób wewnętrznych

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad pacjentem leczonym zachowawczo w oddziale chorób wewnętrznych.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale chorób wewnętrznych nabywa umiejętności:

1. samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale chorób wewnętrznych udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych,
2. samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym zachowawczo,
3. samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta z schorzeniami internistycznymi,
4. samodzielnie udzielać, w oddziale chorób wewnętrznych, świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa,
5. decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych na rzecz pacjenta hospitalizowanego w oddziale chorób wewnętrznych,
6. samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgnarskich pacjenta w oddziale chorób wewnętrznych,
7. wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta,
8. samodzielnie identyfikować objawy chorób wewnętrznych,
9. samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
10. samodzielnie przygotować pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach oraz prowadzić kompleksową obserwację pacjenta po badaniach,

11. przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarskim,
12. modyfikowanie dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na zlecenie lekarza,
13. samodzielnie rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia, udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową,
14. przygotować chorego i/lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji,
15. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
16. dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
17. organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale chorób wewnętrznych.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych, z wyszczególnieniem:
  - a. samodzielnych czynności zawodowych,
  - b. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interprofesjonalnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale chorób wewnętrznych.
6. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale chorób wewnętrznych. Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki.
7. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych: serca i naczyń krwionośnych, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu nerwowego, układu ruchu oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych, krwi i nowotworowych.
8. Problemy zdrowotne i priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym zachowawczo.
9. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarkę (w oddziale chorób wewnętrznych) samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć

- i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze schorzeniami internistycznymi.
10. Proces pielęgnowania pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych.
  11. Standardy i procedury stosowane w oddziale chorób wewnętrznych.
  12. Kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne przeprowadzane przez pielęgniarkę w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale chorób wewnętrznych. Skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych.
  13. Badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta dorosłego w spoczynku, składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca oraz cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia.
  14. Badanie spirometryczne i wstępna ocena wyniku tego badania przez pielęgniarkę u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia.
  15. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań, interpretacja wyników dla opieki pielęgniarskiej.
  16. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych, udział pielęgniarki w tych badaniach, opieka nad pacjentem po poszczególnych badaniach diagnostycznych.
  17. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcje pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu. Farmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego na zlecenie lekarskie.
  18. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad pacjentem w oddziale chorób wewnętrznych, zwiększające ich wydolność funkcjonalną, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale chorób wewnętrznych.
  19. Farmakoterapia w chorobach wewnętrznych, leki podawane przez pielęgniarkę różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarza.
  20. Żywnienie chorego jako element leczenia i pielęgnowania, żywienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylnie), preparaty i mieszanki żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
  21. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.

22. Modyfikacja dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na zlecenie lekarza.
23. Komunikacja pielęgniarki z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym, z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
24. Przygotowanie pacjenta i/ lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji.
25. Promocja i edukacja zdrowotna w oddziale chorób wewnętrznych.
26. Dokumentacja medyczna pacjenta.
27. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Moduł II. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale pediatrycznym

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad dzieckiem hospitalizowanym w oddziale pediatrycznym.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale pediatrycznym powinna:

1. samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale pediatrycznym udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób wieku dziecięcego,
2. samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad leczonym dzieckiem,
3. samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne dziecka, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze schorzeniami wieku niemowlęcego i dziecięcego,
4. samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych pacjentom w oddziale pediatrycznym w zakresie określonym w przepisach prawa,
5. decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych w oddziale pediatrycznym,
6. samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarstwa pacjenta w oddziale pediatrycznym,
7. samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
8. samodzielnie wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta w różnym wieku niemowlęcym i dziecięcym w spoczynku,

9. samodzielnie identyfikować objawy chorób wieku niemowlęcego i dziecięcego,
10. samodzielnie przygotować dziecko, rodzica i/lub opiekuna do badań/ zabiegów diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach/zabiegach oraz prowadzić obserwację pacjenta po badaniach,
11. samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową, zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad dzieckiem w oddziale pediatrycznym,
12. samodzielnie przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarskim,
13. modyfikowanie dawki insuliny u dziecka z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii, na pisemne zlecenie lekarskie,
14. komunikować się z dzieckiem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym,
15. łagodzić stres u hospitalizowanego dziecka i jego rodziców lub opiekunów,
16. przygotować dziecko i/lub jego rodzica/ opiekuna do samoopieki i samopielęgnacji,
17. rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia; udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową, zgodnie z obowiązującymi procedurami,
18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
19. dokonywać oceny jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
20. organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia:

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale pediatrycznym.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale pediatrycznym.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale pediatrycznym.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale pediatrycznym, z wyszczególnieniem:
  - a. samodzielnych czynności zawodowych,
  - b. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interprofesjonalnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na pisemne zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale pediatrycznym.
6. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale pediatrycznym. Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki. Zasady i sposoby izolacji dziecka.

7. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych: układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu nerwowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych alergicznych i krwi.
8. Choroba i hospitalizacja jako stres, z uwzględnieniem okresu rozwoju psychospołecznego dziecka.
9. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu. Farmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego na pisemne zlecenie lekarskie.
10. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarkę w oddziale pediatrycznym samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne dziecka, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarstwa; ustalić cele i plan opieki pielęgniarstwa; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarstwa oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarstwa u pacjenta ze schorzeniami wieku niemowlęcego i wieku dziecięcego.
11. Proces pielęgnowania dziecka w wybranych jednostkach chorobowych.
12. Standardy i procedury stosowane w oddziale pediatrycznym.
13. Badanie elektrokardiograficzne (EKG) u dziecka w różnym wieku w spoczynku.
14. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań, interpretacja wyników dla opieki pielęgniarstwa.
15. Przygotowanie dziecka i rodzica lub opiekuna do badań diagnostycznych, udział pielęgniarki w tych badaniach, opieka nad dzieckiem po poszczególnych badaniach, w tym obserwacja.
16. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad dzieckiem w oddziale pediatrycznym, zwiększające wydolność funkcjonalną dziecka i/lub rodzica/opiekuna, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale pediatrycznym.
17. Farmakoterapia w chorobach wieku niemowlęcego i wieku dziecięcego. Leki podawane przez pielęgniarkę różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarskie.
18. Żywnienie dziecka jako element leczenia i pielęgnowania. Żywnienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylnie), preparaty i mieszanki żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywnienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w oddziale pediatrycznym.
19. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.

20. Modyfikacja dawki insuliny u dziecka z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii.
21. Komunikacja pielęgniarki z dzieckiem, jego rodzicem lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
22. Przygotowanie dziecka i/lub jego rodzica/opiekuna do odpowiednio samoopieki i samopielęgnacji.
23. Promocja i edukacja zdrowotna w oddziale pediatrycznym.
24. Dokumentacja medyczna pacjenta.
25. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Moduł III. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chirurgicznym

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad pacjentem leczonym w oddziale chirurgicznym.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale chirurgicznym nabywa umiejętności:

1. samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale chirurgicznym udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych,
2. samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym w oddziale chirurgicznym,
3. samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym,
4. samodzielnie udzielać, w oddziale chorób chirurgicznym, świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa,
5. decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych na rzecz pacjenta hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym,
6. samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale chirurgicznym,

7. samodzielnie przygotować pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach oraz prowadzić kompleksową obserwację pacjenta po badaniach,
8. przygotować pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym oraz prowadzić kompleksową opiekę pacjenta po zabiegu operacyjnym,
9. samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową, zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską w oddziale chirurgicznym,
10. samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
11. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany,
12. pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową,
13. współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych,
14. samodzielnie przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarskie,
15. modyfikowanie dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii, na pisemne zlecenie lekarskie,
16. udzielić pacjentowi lub rodzinie pacjenta wskazówek dotyczących diety,
17. komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym,
18. samodzielnie i w ramach współpracy prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób leczonych w oddziale chirurgicznym,
19. samodzielnie rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia, udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową,
20. przygotować chorego i/lub jego bliskich do samoopieki i samopielęgnacji,
21. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
22. dokonywać oceny jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
23. organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale chirurgicznym.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale chirurgicznym.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale chirurgicznym, z wyszczególnieniem:
  - a. samodzielnych czynności zawodowych,

- b. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interprofesjonalnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale chirurgicznym.
  6. Wykaz świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i rehabilitacyjnych, które pielęgniarka może realizować samodzielnie w oddziale chirurgicznym w zakresie określonym w przepisach prawa.
  7. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale chirurgicznym. Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki.
  8. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych leczonych w oddziale chirurgicznym.
  9. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarce (w oddziale chirurgicznym) samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarstwa; ustalić cele i plan opieki pielęgniarstwa; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarstwa oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarstwa u pacjenta hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym.
  10. Standardy i procedury stosowane w oddziale chirurgicznym.
  11. Kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne przeprowadzane przez pielęgniarkę w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarstwa pacjenta w oddziale chirurgicznym. Skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych.
  12. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań diagnostycznych, interpretacja wyników dla opieki pielęgniarstwa.
  13. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczenie w tych badaniach oraz prowadzenie obserwacji pacjenta po badaniach.
  14. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz prowadzenie kompleksowej opieki pacjenta po zabiegu operacyjnym.
  15. Powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych.
  16. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcje pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu.
  17. Techniki i sposoby pielęgnowania rany.
  18. Pielęgnowanie pacjenta z przetoką jelitową i moczową.

19. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad pacjentem w oddziale chirurgicznym, zwiększające ich wydolność funkcjonalną, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale chirurgicznym.
20. Podawanie przez pielęgniarkę różnymi drogami leków na pisemne zlecenie lekarskie.
21. Żywnienie chorego jako element leczenia i pielęgnowania. Żywnienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylnie), preparaty i mieszanki żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w oddziale chirurgicznym.
22. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.
23. Modyfikacja dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na pisemne zlecenie lekarskie.
24. Komunikacja pielęgniarki z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym, z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
25. Przygotowanie pacjenta i/lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji.
26. Promocja i edukacja zdrowotna pacjenta w oddziale chirurgicznym.
27. Dokumentacja medyczna pacjenta.
28. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Literatura:

Podstawy pielęgniarstwa

Literatura podstawowa:

1. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy Pielęgniarstwa. Tom 1-2. Wyd. PZWL, Lublin 2017.
2. Ciechaniewicz W. (red.): Pielęgniarstwo – Ćwiczenia. Tom 1 i 2. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Czekirda M.: Obliczanie dawek leków. Wyd. Lek. PZWL, 2014.
2. Ciechaniewicz W., Cybulska A., Grochans E., Łoś E. Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2022.

Etyka zawodu pielęgniarstwa

1. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarstwa i położnej Rzeczypospolitej Polskiej.
<https://nipip.pl/prawo/samorzadowe/krajowy-zjazd-pielegniarek-i-poloznych/kodeks-etyki-zawodowej-pielegniarki-i-poloznej-rzeczypospolitej-polskiej/>

Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne

Literatura podstawowa:

1. Ścisło L. (red.) Pielęgniarstwo chirurgiczne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
2. Walewska E. (red.) Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2013.

Literatura uzupełniająca:

1. Walewska E., Ścisło L. Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. PZWL, Warszawa 2013.
2. Ciuruś M.J. (red.) Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2018.
3. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne. Wyd. Termedia.
http://www.termedia.pl/Czasopismo/Pielęgniarstwo_Chirurgiczne_i_Angiologiczne-50/Info

Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

Literatura podstawowa:

1. Gajewski P., Szczeklik A.: Interna Szczeklika 2024. Wyd. MP, Kraków 2024.
2. Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D. (red.): Pielęgniarstwo internistyczne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2024.
3. Z. Sienkiewicz, J. Kachaniuk: Podręcznik szkoleniowy dla uczestników/uczestniczek kursu specjalistycznego wywiad i badanie fizykalne Wyd. NIPiP, Warszawa 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Al Dahouk S., Karges W. (red) Kokot F.: Interna w 5 dni. Wyd. PZWL, Warszawa 2013.
2. Jurkowska G., Łagoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2023.

Pediatrya i pielęgniarstwo pediatryczne

Literatura podstawowa:

1. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K. (red.): Pediatrya i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia Wyd. Help-Med. s.c., Kraków 2023.
2. Muscari Mary E.: Pediatrya i pielęgniarstwo pediatryczne, Wyd. PZWL, Lublin 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Banaszkiwicz A., Radzikowski A.: Pediatrya. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa., Wyd. Medipage, Warszawa 2009.

Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia

Literatura podstawowa:

1. ERC, PRR, Andres J. (red.): Wytyczne resuscytacji 2021. Kraków 2022.
2. Dyk D., Gutysz-Wojnicka A.: Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki. Wyd. PZWL, Warszawa 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Thoureen T., Scott S., Kański A. (red.). Scenariusze symulacyjne. Wyd. Edra & Partner, Wrocław 2018.

C. Program nauczania dla położnych

Moduł I. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale patologii ciąży

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentką w oddziale patologii ciąży / perinatologii.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w oddziale patologii ciąży powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie okołoporodowym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;
- 3) prowadzić edukację w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
- 4) prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 5) edukować kobietę w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;
- 6) monitorować stan płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie ciąży oraz u jej dziecka;
- 7) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety ciężarnej, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej;
- 8) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 9) dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej i płodu oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań oraz wdrażać interwencje położnicze i dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
- 10) sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną;

- 11) przygotować pacjentkę fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;
- 12) przygotować pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;
- 13) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 14) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Metody diagnostyki i leczenia w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu patologii ciąży.
- 2) Zasady przygotowania ciężarnej do zabiegów diagnostycznych i leczniczych.
- 3) Proces pielęgnowania ciężarnej w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu patologii ciąży.
- 4) Profilaktyka chorób kobiecych i patologii położniczych.
- 5) Pierwsza pomoc w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.
- 6) Farmakoterapia w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu patologii ciąży.
- 7) Edukacja ciężarnej - przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji.

Moduł II. Wybrane treści nauczania realizowane w bloku porodowym

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad rodzącą.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w bloku porodowym powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie okołoporodowym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) monitorować stan płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu oraz u jej dziecka;
- 3) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej;

- 4) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 5) dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu, płodu i noworodka oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań oraz wdrażać interwencje położnicze i dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
- 6) prognozować prawdopodobny przebieg porodu i dokonywać oceny możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury;
- 7) monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu, interpretować wyniki tej oceny oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu w oparciu o wynik badania;
- 8) sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;
- 9) rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;
- 10) wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny i algorytmów;
- 11) monitorować w sposób bezprzypadkowy i przypadkowy czynności życiowych noworodka;
- 12) przygotować pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;
- 13) przygotować pacjentkę fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;
- 14) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 15) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Ocena sytuacji położniczej rodzącej oraz prognozowanie prawdopodobnego przebiegu porodu.
- 2) Zasady opieki nad kobietą rodzącą w przypadku porodu fizjologicznego i patologicznego - psychoprofilaktyka porodu.
- 3) Zasady prowadzenia poszczególnych okresów porodu – zgodnie z założeniami standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.
- 4) Zasady monitorowania i oceniania różnymi metodami dobrostanu płodu podczas

porodu.

- 5) Zasady monitorowania w sposób bezprzrządowy i przrządowy czynności życiowych noworodka.
- 6) Zabiegi okołoporodowe u noworodka i ocena jego stanu według obowiązujących skal oceny i algorytmów.
- 7) Zasady asystowania przy porodach zabiegowych i innych zabiegach położniczych.
- 8) Stany naglące w przebiegu porodu, zasady postępowania zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie.
- 9) Zasady aseptyki i antyseptyki.

Moduł III. Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa położniczego i noworodkowego realizowane w oddziale położniczo – noworodkowym, działającym w systemie rooming-in

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad matką i noworodkiem przebywającymi w oddziale położniczo - noworodkowym.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w oddziale położniczo - noworodkowym powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie okołoporodowym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;
- 3) prowadzić edukację w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
- 4) prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 5) edukować kobietę w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;
- 6) promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i w jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie;

- 7) monitorować stan dziecka z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie połogu oraz u jej dziecka;
- 8) monitorować w sposób bezprzrządowy i przrządowy czynności życiowych noworodka;
- 9) monitorować przebieg okresu poporodowego oraz przeprowadzać badanie noworodka, a także podejmować w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania;
- 10) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej;
- 11) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 12) dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety w okresie połogu i noworodka oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań oraz wdrażać interwencje położnicze i dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
- 13) sprawować opiekę neonatologiczną nad noworodkiem oraz położniczą – nad kobietą w okresie połogu, w tym promować karmienie naturalne, monitorować przebieg okresu poporodowego oraz badać noworodka;
- 14) przygotować pacjentkę do samoopieki i samopielęgncji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;
- 15) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 16) prowadzić rehabilitację przyłózkową po porodzie drogami natury i cięciu cesarskim;
- 17) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Zasady organizacji oddziału położniczo–noworodkowego w systemie rooming-in.
- 2) Profilaktyka zakażeń w oddziale położniczo – noworodkowym.
- 3) Zasady monitorowania przebiegu okresu poporodowego i stanu dziecka z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz stanów odbiegających od normy u kobiety w okresie połogu oraz u jej dziecka.
- 4) Fizjologia okresu noworodkowego: stany przejściowe, badania przesiewowe i szczepienia ochronne noworodka.
- 5) Zasady opieki neonatologicznej nad dzieckiem i położniczej nad położnicą.
- 6) Edukacja i promowanie karmienia piersią oraz zasady postępowania w zaburzeniach

laktacji - rozwiązywanie problemów laktacyjnych. Opieka laktacyjna zgodnie z założeniami standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.

- 7) Rola i zadania edukacyjne położnej w przygotowaniu położnicy do samoopieki w okresie połogu i opieki nad noworodkiem.
- 8) Stany bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia – zasady postępowania.

Moduł IV. Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa ginekologicznego realizowane w oddziale ginekologicznym

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentkami przebywającymi w oddziale ginekologicznym.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w oddziale ginekologicznym powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie przedkoncepcyjnym i menopauzalnym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;
- 3) prowadzić edukację w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
- 4) prowadzić profilaktykę chorób kobiecych;
- 5) edukować kobietę w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;
- 6) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety z chorobą ginekologiczną, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej;
- 7) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 8) sprawować opiekę ginekologiczną / onkologiczno-ginekologiczną – nad kobietą z chorobą ginekologiczną, w tym ginekologiczno-onkologiczną;

- 9) przygotowywać pacjentki do ginekologicznych zabiegów operacyjnych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik;
- 10) przygotować pacjentkę fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;
- 11) asystować przy zabiegach ginekologicznych wykonywanych w ramach chirurgii jednego dnia;
- 12) przygotowywać pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;
- 13) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 14) prowadzić rehabilitację przyłóżkową po operacjach ginekologicznych;
- 15) prowadzić ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych;
- 16) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Zasady i techniki zabiegów profilaktycznych, diagnostycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych stosowanych w ginekologii.
- 2) Zasady opieki nad pacjentką z chorobami ginekologicznymi i ginekologiczno-onkologicznymi oraz po zabiegu operacyjnym.
- 3) Zasady rehabilitacji w chorobach ginekologicznych i po zabiegach operacyjnych.
- 4) Zasady przygotowania pacjentki do zabiegów operacyjnych w trybie planowym i nagłym.
- 5) Badania diagnostyczne i lecznicze stosowane w oddziale ginekologicznym.
- 6) Pierwsza pomoc w stanie zagrożenia zdrowia i życia.
- 7) Profilaktyka zakażeń w oddziale ginekologicznym.
- 8) Profilaktyka chorób ginekologicznych.
- 9) Farmakoterapia w chorobach ginekologicznych.
- 10) Edukacja pacjentek - przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji.
- 11) Psychoterapeutyczna rola położnej.
- 12) Poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia.

Położna po przeszkoleniu w poszczególnych oddziałach powinna:

- 1) komunikować się z pacjentką, jej rodziną/ opiekunem, przedstawicielami innych zawodów medycznych wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązania problemów i konfliktów w zespole;
  - 2) organizować pracę własną oraz współpracować w zespołach pielęgniarek lub położnych lub w zespołach interpersonalnych;
  - 3) tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interpersonalnego;
  - 4) stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej położnej oraz prawa pacjenta i zasady bezpieczeństwa;
  - 5) stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interpersonalnego;
  - 6) stosować zasady aseptyki i antyseptyki mające zastosowanie w praktyce zawodowej położnej, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować procedury poekspozycyjnej;
  - 7) przygotowywać stanowisko pracy do przeprowadzania badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii;
  - 8) prowadzić dokumentację medyczną, w tym elektroniczną oraz ją zabezpieczać zgodnie z aktualnymi przepisami prawa
- oraz**
- 9) kierować się dobrem pacjentki, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatią w relacji z pacjentem i jego rodziną/ opiekunem;
  - 10) przestrzeganie praw pacjenta i zasad humanizmu;
  - 11) samodzielnie i rzetelnie wykonywać zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegać wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
  - 12) ponosić odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe;
  - 13) zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
  - 14) dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Literatura:

1. Bień A., Iwanowicz-Palus G., Wdowiak A. (red.): Badanie fizykalne w praktyce położnej. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2023.

2. Bręborowicz G. H. (red.): Położnictwo i ginekologia tom 1- 2. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
3. Bręborowicz G. H., Kojs Z., Wicherek Ł. (red.): Ginekologia onkologiczna. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
4. Droszol-Cop A., Skrzypulec-Plinta V. (red.): Ginekologia dziecięca i dziewczęca. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
5. Dudenhausen J.W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
6. Iwanowicz-Palus G. (red.): Alternatywne metody opieki okołoporodowej. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
7. Iwanowicz-Palus G., Bień A. (red.): Edukacja przedporodowa. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
8. Iwanowicz-Palus G., Bień A. (red.): Techniki położnicze i prowadzenie porodu. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2022.
9. Makara-Studzińska M., Iwanowicz-Palus G. (red.): Psychologia w położnictwie i ginekologii. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
10. Nehring-Gugulska M., Pietkiewicz A., Żukowska-Rubik M.: Karmienie piersią w teorii i praktyce. Podręcznik dla doradców i konsultantów laktacyjnych oraz położnych, pielęgniarek i lekarzy. Medycyna Praktyczna, Kraków 2020.
11. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji (oparte na wytycznych ERC 2021), Kraków 2021.
12. Rabiej M., Dmoch-Gajzlerska E.: Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
13. Susan M. G., Henderson Ch. (red.) Florjański J. (red. wyd. pol.): KTG. Edra Urban & Partner, Wrocław 2021.
14. Świetliński J. (red.): Neonatologia i opieka nad noworodkiem. Tom 1 i 2. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.

WNIOSEK

.....

Nazwisko i imię

.....

Nr prawa wykonywania zawodu

.....

.....

Adres do korespondencji

.....

Nr telefonu kontaktowego

.....

Adres e-mail

**Okręgowa Rada
Pielęgniarek i Położnych
w .....**

Wnoszę o skierowanie na przeszkolenie pielęgniarki/położnej*, w związku z nie wykonywaniem zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat. **Przerwa w wykonywaniu zawodu** wynosi ..... lat ..... m-cy, tj. od roku .....

Przedstawiam dotychczasowy udokumentowany przebieg pracy zawodowej potwierdzony **świadectwami pracy lub zaświadczeniem z zakładu pracy lub innymi dokumentami potwierdzającymi wykonywanie zawodu określonymi w części II pkt 3:**

.....
.....
.....
.....

(nazwa podmiotu leczniczego, przewidywany okres rozpoczęcia przeszkolenia)

Załączniki:

- kserokopie świadectw pracy lub zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, lub inne dokumenty poświadczające wykonywanie zawodu,
- kserokopia aktualnego orzeczenia o stanie zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- kserokopia aktualnego orzeczenia lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej,
- kserokopia udokumentowanego szczepienia przeciw WZW typu B,
- kserokopia ubezpieczenia OC, NNW i od zakażeń po ekspozycji,
- kserokopia zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.

.....

miejsowość, data

.....

podpis wnioskodawcy

* – niewłaściwe skreślić

.....
pieczętka okręgowej rady
pielęgniarek i położnych

SKIEROWANIE

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w ..... kieruje

p. ....

legitymującą/ego się zaświadczeniem o prawie wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej
nr ..... wydanym przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych
w .....

na przeszkolenie po okresie niewykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej dłuższym niż 5 lat
w okresie ostatnich 6 lat, w .....

.....
.....

(nazwa podmiotu leczniczego)

zgodnie z załączonym programem przeszkolenia.

Koordynatorem ..... przeszkolenia ..... będzie ..... Pani/Pan

.....

Przeszkolenie powinno się odbyć w terminie .....

w oddziałach .....

.....
.....

.....
miejsowość, data

.....
podpis przewodniczącej/ego
okręgowej rady pielęgniarek i położnych

**KARTA PRZESZKOLENIA CZĄSTKOWEGO
dla położnej, która nie wykonywała zawodu
przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat**

I. Imię i nazwisko .....

Nr prawa wykonywania zawodu: .....

II. Przebieg przeszkolenia cząstkowego

Oddział

.....

Czas trwania przeszkolenia cząstkowego (100% obecność)

.....

Przeszkolenie odbyte pod kierunkiem opiekuna .....

III. Elementy zaliczenia – zakres umiejętności:

1. Umiejętności zapobiegawcze.
2. Umiejętności diagnostyczne.
3. Umiejętności pielęgnacyjne.
4. Umiejętności lecznicze.
5. Umiejętności rehabilitacyjne.
6. Umiejętności ratunkowe.
7. Umiejętności organizacyjne.
8. Kompetencje społeczne.

IV. Podsumowanie odbytego przeszkolenia cząstkowego

Wskazówki lub uwagi dotyczące przeszkolenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
miejscowość, data

.....
podpis opiekuna przeszkolenia

**ARKUSZ ZALICZENIOWY PRZESZKOLENIA PIELEŃNIARKI, KTÓRA NIE WYKONUJE ZAWODU PRZEZ OKRES
DŁUŻSZY NIŻ 5 LAT W OKRESIE OSTATNICH 6 LAT**

ZAKRES UMIĘJĘTNOŚCI	CZYNNOŚCI ZAWODOWE	oddział chorób wewnętrznych	oddział chirurgiczny	oddział pediatryczny	inny oddział wskazany przez ORPiP
		Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej
Umiejętności zapobiegawcze	rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych różnych grup odbiorców świadczeń pielęgniarskich;				
	uczenie pacjenta samokontroli stanu zdrowia;				
	prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;				
	oceniając ryzyko rozwoju odleżyn i stosowanie działań profilaktycznych;				
	oceniając ryzyko rozwoju powikłań zakrzepowo-zatorowych i stosowanie działań profilaktycznych;				
	zapobieganie zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii <i>Clostridioides difficile</i> , zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;				
	zapobieganie powikłaniom związanych z chorobą;				
	zapobieganie zdarzeniom niepożądanym związanych z realizacją świadczeń opieki zdrowotnej;				
Umiejętności diagnostyczne	przeprowadzanie kompleksowego badania podmiotowego (wywiadu) w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich, analiza i interpretacja wyników badania;				
	przeprowadzanie kompleksowego badania przedmiotowego (obserwacji, palpacji, opukiwania, osłuchiwania, pomiarów) w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich, analiza i interpretacja wyników badania;				

	wykonanie badania elektrokardiograficznego u osób dorosłych w spoczynku, interpretowanie składowych prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawanie cech elektrokardiograficznych stanów zagrożenia życia i zdrowia;				
	wykonanie badania spirometrycznego i dokonanie wstępnej oceny wyniku badania u pacjentów w różnym wieku i w różnym stanie zdrowia;				
	wykonanie pomiaru glikemii i ciał ketonowych: we krwi z użyciem glukometru, wykonanie pomiaru glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiaru cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe wykonywane w ramach badań diagnostycznych;				
	przewodzenie, dokumentowanie i ocena bilansu płynów pacjenta;				
	wykonanie i interpretacja (u pacjenta w różnym wieku) wyników pomiaru temperatury ciała, oddechu, tętna, ciśnienia tętniczego krwi na kończynach górnych i dolnych, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu/ długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, tali, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych), obwodu brzucha, kończyn;				
	pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych;				
	asystowanie lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;				
	wykonywanie prób uczuleniowych;				
	ocenie rozwoju psychofizycznego dziecka, wykonywanie testów przesiewowych i wykrywanie zaburzeń w rozwoju;				
	ocenie stanu odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzenie poradnictwa w zakresie żywienia				
	ocenie poziomu bólu, reakcji pacjenta na ból i jego nasilenie z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi i skal;				
	rozpoznawanie powikłań farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikających z działań terapeutycznych i pielęgnacji;				
	rozpoznawanie powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;				
Umiejętności	rozpoznawanie problemów zdrowotnych i określenie priorytetów w opiece				

pielęgnacyjne	pielęgniarskiej;				
	samodzielne organizowanie, planowanie i sprawowanie całościowej i zindywidualizowanej opieki pielęgniarskiej nad osobą chorą z niepełnosprawnością, umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej;				
	decydowanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;				
	współpraca z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych;				
	rozpoznawanie potrzeb pacjentów, ich rodzin/ opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmowanie interwencji zgodnej z zasadami etyki zawodowej;				
	stosowanie wybranej metody pielęgnowania w opiece nad pacjentem;				
	gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i postawienia diagnozy pielęgniarskiej;				
	ustalenie planu opieki pielęgniarskiej oraz realizowanie go wspólnie z pacjentem i jego rodziną/ opiekunem;				
	monitorowanie stanu zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu;				
	dokonywanie wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) oraz ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich;				
	wykonywanie płukania jamy ustnej, gardła, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;				
	zakładanie i usuwanie cewnika z żył obwodowych, wykonywanie kroplowych wlewów dożylnych oraz monitorowanie i pielęgnowanie miejsc wkłucia obwodowego i pośredniego;				
	dobieranie i stosowanie dostępnych metod karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);				
	wykonywanie zabiegów higienicznych u dziecka i człowieka dorosłego;				
	pielęgnowanie skóry i jej wytworów oraz błon śluzowych z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosowanie kąpieeli leczniczych;				
pielęgnowanie przetok jelitowych i moczowych, w tym stosowanie zasad i					

	technik zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środków do pielęgnacji przetok;				
	dobranie i stosowanie różnych rodzajów i technik zakładania materiałów opatrunkowych;				
	gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarstwa, ustalenie celów i planu opieki pielęgniarstwa, wdrażanie interwencji pielęgniarstwa oraz dokonywanie ewaluacji opieki pielęgniarstwa;				
	przygotowywanie pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;				
	dobieranie technik i sposobów pielęgnowania rany;				
	dobieranie metod i środków pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;				
	pielęgnowanie pacjenta z przetoką jelitową i moczową;				
	pielęgnowanie pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheotomijną;				
	wykonanie toalety drzewa oskrzelowego systemem otwartym i/lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;				
	pielęgnowanie wkłucia centralnego i portu naczyniowego;				
Umiejętności lecnicze	usuwanie szwów i pielęgnowanie rany, w tym zakładanie i zmiana opatrunku;				
	przygotowanie i podawanie pacjentowi leków różnymi drogami samodzielnie lub na pisemne zlecenie lekarskie oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie; obliczanie dawki leku;				
	stosowanie zabiegów przeciwwzpalnych;				
	stosowanie farmakologicznych i nefarmakologicznych metod postępowania przeciwbólowego;				
	obliczanie dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników, w tym modyfikowanie dawki stałej insuliny;				
	podawanie doraźnie tlenu pacjentowi z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczenie w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej tlenowni, butli z tlenem i/ lub koncentratora tlenu; monitorowanie stanu pacjenta podczas doraźnego podawania tlenu i tlenoterapii w różnych				

	stanach klinicznych;				
	wykonywanie inhalacji;				
	wykonanie zabiegów doodbytniczych;				
	zakładanie cewnika do pęcherza moczowego, monitorowanie diurezy i usuwanie cewnika, prowokowanie mikcji;				
	zakładanie zgłębnika do żołądka oraz monitorowanie jego położenia i drożności, usuwanie zgłębnika;				
	stosowanie i zalecanie diet terapeutycznych w wybranych schorzeniach;				
	przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych (m.in.: nakłucie jamy brzusznej, nakłucie jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;				
	przewodzenie u osób dorosłych i dzieci żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienia pozajelitowego;				
Umiejętności rehabilitacyjne	wykonywanie gimnastyki oddechowej i drenażu ułożeniowego;				
	wykonanie nacierania, oklepywania, ćwiczeń biernych i czynnych;				
	przewodzenie usprawniania ruchowego (siadanie, pionizacja, nauka chodzenia, nauka samoobsługi);				
	przewodzenie rehabilitacji przyłóżkowej i aktywizacji z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;				
	nauka pacjenta i rodziny/opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;				
	przemieszczanie i pozycjonowanie pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i pielęgniarstwa;				
Umiejętności ratunkowe	udzielanie pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;				
	stosowanie procedury postępowania pielęgniarstwa w stanach zagrożenia życia;				
Umiejętności organizacyjne	komunikowanie się z pacjentem, jego rodziną/ opiekunem, przedstawicielami innych zawodów medycznych wykorzystując różne metody i techniki oraz przeprowadzanie negocjacji w celu rozwiązania problemów i konfliktów w zespole;				

	tworzenie warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interpersonalnego;				
	stosowanie przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu pielęgniarstwa oraz praw i bezpieczeństwa pacjenta;				
	wykonywanie procedury higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania rękawic medycznych jednorazowego użycia, stosowanie zasad aseptyki i antyseptyki, postępowanie z odpadami oraz stosowanie środków ochrony indywidualnej i procedury poekspozycyjnej;				
	przygotowanie narzędzi i sprzętu medycznego do realizacji procedur oraz kontrola skuteczności sterylizacji;				
	posługiwanie się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz RODO;				
	stosowanie środków ochrony indywidualnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażanie odpowiedniego rodzaju izolacji pacjentów;				
	komunikowanie się z członkami zespołu interpersonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;				
	przygotowanie pacjenta i zapewnienie opieki w trakcie transportu medycznego;				
Kompetencje społeczne	kierowanie się dobrem pacjenta, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatią w relacji z pacjentem i jego rodziną/ opiekunem;				
	przestrzeganie praw pacjenta i zasad humanizmu;				
	samodzielne i rzetelne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzeganie wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;				
	ponoszenie odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;				

ARKUSZ ZALICZENIOWY PRZESZKOLENIA POŁOŻNEJ, KTÓRA NIE WYKONUJE ZAWODU PRZEZ OKRES DŁUŻSZY NIŻ 5 LAT W OKRESIE OSTATNICH 6 LAT

ARKUSZ ZALICZENIOWY PRZESZKOLENIA POŁOŻNEJ		Oddział patologii ciąży	Blok porodowy	Oddział położniczo-noworodkowy	Oddział ginekologii
Zakres umiejętności	Czynności zawodowe	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej
Umiejętności zapobiegawcze	rozpoznawanie uwarunkowań zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie przedkoncepcyjnym, okołoporodowym i menopauzalnym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;	X	X	X	X
	prowadzenie poradnictwa w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;	X		X	X
	prowadzenie edukacji w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;	X		X	X
	prowadzenie profilaktyki chorób kobiecych i patologii położniczych;	X	X	X	X
	edukowanie kobiety w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;	X		X	X
	promowanie karmienia naturalnego, prowadzenie poradnictwa laktacyjnego w okresie przygotowania do laktacji i w jej przebiegu, rozpoznawanie problemów laktacyjnych i podejmowanie działań prewencyjnych w tym zakresie;				X
Umiejętności diagnostyczne	monitorowanie stanu płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywanie stanów odbiegających od normy u kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu oraz u jej dziecka;	X	X	X	
	monitorowanie przebiegu okresu poporodowego oraz badanie noworodka, a także podejmowanie w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania;			X	
	gromadzenie informacji metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety z chorobą ginekologiczną, kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie	X	X	X	X

ARKUSZ ZALICZENIOWY PRZESZKOLENIA POŁOŻNEJ		Oddział patologii ciąży	Blok porodowy	Oddział położniczo-noworodkowy	Oddział ginekologii
Zakres umiejętności	Czynności zawodowe	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej
	połogu oraz noworodka, a także interpretowanie i dokumentowanie uzyskanych wyników na potrzeby diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej;				
	pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretowanie wyników badań;	X	X	X	X
	dokonywanie oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu, płodu i noworodka oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretowanie wyników badań oraz wdrażania interwencji położniczych i dokonywanie ewaluacji opieki położniczej;	X	X	X	
	prognozowanie prawdopodobnego przebiegu porodu i ocena możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury;		X		
	monitorowanie i ocena różnymi metodami dobrostanu płodu podczas porodu, interpretowanie wyników tej oceny oraz rozpoznawanie zagrożenia dla płodu w oparciu o wynik badania;		X		
Umiejętności pielęgnacyjne	sprawowanie opieki neonatologicznej nad noworodkiem oraz położniczej, ginekologicznej, onkologiczno-ginekologicznej nad kobietą ciężarną, rodzącą, w okresie połogu, z chorobą ginekologiczną, w tym ginekologiczno-onkologiczną;	X	X	X	X
	sprawowanie opieki nad matką, noworodkiem, w tym promowanie karmienia naturalnego, monitorowanie przebiegu okresu poporodowego oraz badanie noworodka;			X	
	monitorowanie stanu zdrowia pacjenta (noworodka, niemowlęcia, kobiety) podczas pobytu w szpitalu;	X	X	X	X
	sprawowanie opieki ginekologicznej nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;				X
	przygotowywanie pacjentki do ginekologicznych zabiegów operacyjnych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik;				X
	asystowanie przy zabiegach ginekologicznych wykonywanych w ramach chirurgii jednego dnia;				X
	przygotowywanie pacjentki do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;	X	X	X	X

ARKUSZ ZALICZENIOWY PRZESZKOLENIA POŁOŻNEJ		Oddział patologii ciąży	Blok porodowy	Oddział położniczo-noworodkowy	Oddział ginekologii
Zakres umiejętności	Czynności zawodowe	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej
	przygotowywanie pacjentki fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;	X	X		X
Umiejętności lecznicze	sprawowanie opieki położniczej nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosowanie koniecznych procedur zgodnych ze standardem opieki okołoporodowej;		X		
	rozpoznawanie stanów nagłych w przebiegu porodu, postępowanie zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;		X		
	wykonywanie zabiegów okołoporodowych u noworodka i ocena jego stanu według obowiązujących skal oceny i algorytmów;		X		
	planowanie postępowania położniczego i obejmowanie opieką położniczą kobiety ciężarnej i w okresie połogu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej;	X		X	
Umiejętności rehabilitacyjne	prowadzenie ćwiczeń czynnych i biernych, wykonywanie gimnastyki oddechowej i drenażu ułożeniowego, odśluzowanie dróg oddechowych;	X	X	X	X
	prowadzenie rehabilitacji przyłóżkowej po operacjach ginekologicznych, porodzie drogami natury i cięciu cesarskim;			X	X
	prowadzenie ćwiczeń usprawniających w chorobach ginekologicznych;				X
Umiejętności ratunkowe	udzielanie pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	X	X	X	X
	monitorowanie w sposób bezprzrządowy i przrządowy czynności życiowych noworodka;		X	X	
Umiejętności organizacyjne	komunikowanie się z pacjentką, jej rodziną/ opiekunem, przedstawicielami innych zawodów medycznych wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzanie negocjacji w celu rozwiązania problemów i konfliktów w zespole;	X	X	X	X
	organizowanie pracy własnej oraz współpraca w zespołach pielęgniarek lub położnych lub w zespołach interpersonalnych;	X	X	X	X
	tworzenie warunków do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interpersonalnego;	X	X	X	X

ARKUSZ ZALICZENIOWY PRZESZKOLENIA POŁOŻNEJ		Oddział patologii ciąży	Blok porodowy	Oddział położniczo-noworodkowy	Oddział ginekologii
Zakres umiejętności	Czynności zawodowe	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej	Data i podpis osoby zaliczającej
	stosowanie przepisów prawa dotyczących realizacji praktyki zawodowej położnej oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;	X	X	X	X
	stosowanie zasad prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interpersonalnego;	X	X	X	X
	stosowanie zasad aseptyki i antyseptyki mających zastosowanie w praktyce zawodowej położnej, postępowanie z odpadami medycznymi oraz stosowanie procedury poekspozycyjnej;	X	X	X	X
	przygotowywanie stanowiska pracy do przeprowadzania badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii;	X	X	X	X
	prowadzenie dokumentacji medycznej, w tym elektronicznej oraz zabezpieczanie jej zgodnie z aktualnymi przepisami prawa;	X	X	X	X
Kompetencje społeczne	kierowanie się dobrem pacjentki, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatią w relacji z pacjentem i jego rodziną/ opiekunem;	X	X	X	X
	przestrzeganie praw pacjenta i zasad humanizmu;	X	X	X	X
	samodzielne i rzetelne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzeganie wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	X	X	X	X
	ponoszenie odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	X	X	X	X
	zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	X	X	X	X
	dostrzeganie i rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	X	X	X	X

**ZAKRES OBOWIĄZKÓW
OPIEKUNA PRZESZKOLENIA CZĄSTKOWEGO**

.....
.....
.....
(imię i nazwisko opiekuna, nazwa oddziału i adres podmiotu leczniczego)

Opiekun jest odpowiedzialny za realizację przez pielęgniarkę lub położną programu przeszkolenia cząstkowego zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, przepisami prawa oraz Kodeksem Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Do obowiązków opiekuna przeszkolenia należy w szczególności:

- 1) Zapoznanie pielęgniarki lub położnej z organizacją podmiotu leczniczego oraz jednostkami lub komórkami organizacyjnymi.
- 2) Ustalenie szczegółowego planu i harmonogramu przeszkolenia cząstkowego i nadzór nad jego realizacją.
- 3) Zapewnienie warunków do realizacji świadczeń zdrowotnych wykonywanych przez pielęgniarkę lub położną.
- 4) Nadzór nad realizacją świadczeń zdrowotnych wykonywanych przez pielęgniarkę lub położną.
- 5) Wykonywanie wspólnie z pielęgniarką lub położną świadczeń pielęgniarских o podwyższonym ryzyku dla pacjenta.
- 6) Nadzorowanie prowadzenia przez pielęgniarkę lub położną obowiązującej dokumentacji medycznej, w tym dokumentowania opieki pielęgniarской.
- 7) Kierowanie procesem samokształcenia pielęgniarki lub położnej.
- 8) Przeprowadzanie sprawdzianów z wiedzy teoretycznej, określonych ramowym programem oraz zaliczenie nabytych w czasie trwania przeszkolenia umiejętności praktycznych.
- 9) Zaliczanie przeszkolenia cząstkowego.

Przyjmuję do wiadomości i stosowania.

.....
(podpis opiekuna)

**OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA PIELEŃNIARKI/POŁOŻNEJ,* KTÓRA ODBYWA PRZESZKOLENIE Z
POWODU NIEWYKONYWANIA ZAWODU ŁĄCZNIE PRZEZ OKRES DŁUŻSZY NIŻ 5 LAT W
OKRESIE OSTATNICH 6 LAT**

.....
(imię i nazwisko)

Pielęgniarka/położna* powinna pracować jako członek zespołu z opiekunem przeszkolenia. Harmonogram przeszkolenia (grafik dyżurów) powinien być taki sam jak pielęgniarki lub położnej pełniącej funkcję opiekuna.

Pielęgniarka/położna* jest zobowiązana:

- 1) Zapoznać się z przepisami regulującymi odbywanie przeszkolenia, ramowym programem oraz ze swoimi obowiązkami i uprawnieniami.
- 2) Przestrzegać zasad wykonywania zawodu pielęgniarki określonych w ustawie o zawodach pielęgniarki i położnej oraz Kodeksie Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej.
- 3) Współuczestniczyć w realizacji opieki pielęgniarskiej w zakresie powierzonych zadań.
- 4) Stosować się do wskazówek i poleceń opiekuna, pielęgniarki oddziałowej (koordynującej) oraz kierownika komórki organizacyjnej w realizacji powierzonych zadań.
- 5) Brać udział w obchodach lekarskich, raportach pielęgniarskich.
- 6) Uczestniczyć w programowych zajęciach teoretycznych i przygotować prace pisemne w przypadku ich zlecenia przez opiekuna.
- 7) Prowadzić na bieżąco i z należytą starannością dokumentację medyczną.
- 8) Uczestniczyć w obowiązujących wykładach lub innych formach szkolenia wskazanych przez opiekuna lub koordynatora.
- 9) Poddawać się sprawdzianom.

Pielęgniarka/położna* jest uprawniona do wykonywania zawodu wyłącznie w miejscu odbywania przeszkolenia.

Pielęgniarka/położna* jest uprawniona w szczególności do:

- 1) Realizowania opieki pielęgniarskiej zgodnie z ustalonym planem opieki oraz planem postępowania terapeutycznego, pod bezpośrednim nadzorem lub w porozumieniu z opiekunem przeszkolenia.
- 2) Wykonywania świadczeń zdrowotnych pod nadzorem opiekuna przeszkolenia.
- 3) Wykonywania wspólnie z opiekunem przeszkolenia świadczeń zdrowotnych stanowiących podwyższone ryzyko dla pacjenta.
- 4) Prowadzenia edukacji zdrowotnej pacjentów i ich rodzin, a także działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki po konsultacji z opiekunem przeszkolenia.
- 5) Współdziałania w procesie rehabilitacji zgodnie z ustalonym programem usprawniania pacjenta poprzez realizację zadań uzgodnionych z opiekunem przeszkolenia.
- 6) Prowadzenia pod nadzorem opiekuna przeszkolenia dokumentacji medycznej pacjenta.

* - niepotrzebne skreślić

PROTOKÓŁ NR .....
Komisji Egzaminacyjnej
z dnia .....

z przeprowadzonego egzaminu po odbytym przeszkoleniu z powodu nie wykonywania zawodu przez pielęgniarkę/położną* łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat

Komisja Egzaminacyjna powołana uchwałą Nr ..... Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w ..... z dnia ..... w składzie:

1. Przewodnicząca/y Komisji - .....
2. Członek Komisji - .....
3. Członek Komisji - .....

po przeprowadzeniu egzaminu teoretycznego w formie ustnej/pisemnej* pielęgniarki/położnej* stwierdza, że Pani/Pan ..... uzyskała/ł pozytywną/negatywną* ocenę z egzaminu.

Komisja wnioskuje do Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w ..... o:*

- 1) wydanie zaświadczenia potwierdzającego odbycie przeszkolenia po okresie niewykonywania zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat,
- 2) dopuszczenie do egzaminu poprawkowego,
- 3) przedłużenie okresu przeszkolenia,
- 4) powołanie komisji do oceny niezdolności do wykonywania zawodu.

Uzasadnienie

.....
 .....
 .....
 .....

Członkowie Komisji

1. ....
2. ....

Przewodnicząca/y Komisji

.....

* - niepotrzebne skreślić

.....
pieczętka okręgowej rady
pielęgniarek i położnych

ZAŚWIADCZENIE

o odbytym przeszkoleniu z powodu niewykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniara łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat

Zaświadcza się, że Pani/Pan ..... legitymująca/y
prawem wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniara nr ..... odbyła/ł przeszkolenie w okresie od
..... do..... z powodu niewykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniara łącznie przez
okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat
i złożyła/ł egzamin z oceną pozytywną, w dniu ....., przed Komisją Egzaminacyjną powołaną
przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych w .....

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych stwierdza, iż Pani/Pan ..... może wykonywać zawód
pielęgniarki/pielęgniara.

Podstawa prawna:

art. 31 pkt 5 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. *o samorządzie pielęgniarek i położnych* (Dz. U. z 2021 r.,
poz. 628) w związku z art. 26 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej*
(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 814 ze zm.).

.....
pieczętka i podpis przewodniczącej/ego
okręgowej rady pielęgniarek i położnych

.....
miejsowość, data

.....
pieczętka okręgowej rady
pielęgniarek i położnych

ZASWIADCZENIE

o odbytym przeszkoleniu z powodu niewykonywania zawodu położnej/położnego łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat

Zaświadcza się, że Pani/Pan ..... legitymująca/y
prawem wykonywania zawodu położnej/położnego nr ..... odbyła/ł przeszkolenie w okresie od
..... do..... z powodu niewykonywania zawodu położnej/położnego łącznie przez okres
dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat i złożyła/ł egzamin z oceną pozytywną, w dniu .....,
przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych w
.....

Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych stwierdza, iż Pani/Pan ..... może wykonywać zawód
położnej/położnego.

Podstawa prawna:

art. 31 pkt 5 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. *o samorządzie pielęgniarek i położnych* (Dz. U. z 2021 r.,
poz. 628) w związku z art. 26 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej*
(t.j. Dz. U z 2024 r., poz. 814 ze zm.).

.....
pieczętka i podpis przewodniczącej/ego
okręgowej rady pielęgniarek i położnych

.....
miejscowość, data